

LE ENO JE POTREBNO

PUST

Masko pisano na lice
in na ramo prazen koš,
pa k sosedu na potice
in po velik strgan groš.

Mica danes je lisica,
v košu nosi sedem pišk,
naša Lučka je pa mucka,
ki ne zna loviti mišk.

Še ti masko brž na lice,
resnost šla je na dopust,
dobre volje v nogavice,
saj je danes tolsti pust.

Povedala Karolina Medvešček

Moja mati Marija – Zalokarjeva Mici

Moja mati se je rodila pred 125. leti v družini z devetimi otroki kot osmi otrok. V tistih časih so fantje in dekleta trumoma odhajali v Ameriko za boljšim kruhom, prav tako njeni bratje – odšlo jih je šest. Eden je umrl še kot otrok. Mati je ostala s svojo materjo, mlajši pa je bil poklican v 1. svetovno vojno in se ni nikoli vrnil.

Pri 19. letih se je oglasil na njihovi domačiji (pri Martencet) moj oče Janez Puc, roj. 1880, ki je tudi prišel iz Amerike. Tam je delal sedem let v rudniku (1903–1910). Zasnubil je mojo mamo.

To je bila prva poroka v dolnjelogaški cerkvi: 12. junija 1910. Ustvarila sta si družino na Griču – Martinj Hrib 27 – sedaj Loka 2.

Rodilo se je deset otrok (7 deklic in 3 fantje). Vsi smo se rodili doma, pomagala je vaška babica Marija Brus s Čevice.

Po pripovedovanju moje matere so bili to težki časi. Živeli smo samo od doma pridelane hrane. Imeli smo 2 kravi za mleko, Muro in Plavko, pa tudi vsako leto 2 prašiča in tudi nekaj kokoši. Obdelane smo imeli vse njive in doline za hišo, (sedaj je zemlja pozidana s 7 hišami). Vsi smo bili navajeni skromnosti, nikoli se ni nihče pritoževal – živeli in učili smo se vrednot, ki jih sedaj zelo primanjkuje!

Ko je bila nedelja, je mati skuhalo iz ½ kg mesa govejo juho; iz tega kuhanega mesa pa je napravila še golaž (veliko čebule), pa smo bili vsi zadovoljni. Ob praznovanju godov je spekla najboljše piškote iz korenja, da so bili lepo rumeni. Ob njenem in očetovem godu pa je bila potica – s čez leto nabranimi lešniki.

Pri kuhanju je vedno dala ruto »facov« na glavo in si privezala predpasnik »firtah«, da je bilo vse čisto.

Včasih so ženske nosile daljše obleke in tudi praznične rute. Moja mati je bila najbolj vesela, če je dobila za svoj praznik (2. februar – svečnica) novo ruto. Kot nove jih je ohranila do konca življenja (1975. leta). Še sedaj hranim njene (sedem) rute za spomin.

Ko je bila še dekle, je mati hodila k maši v Gorenji Logatec, ker tu še ni bilo fare.

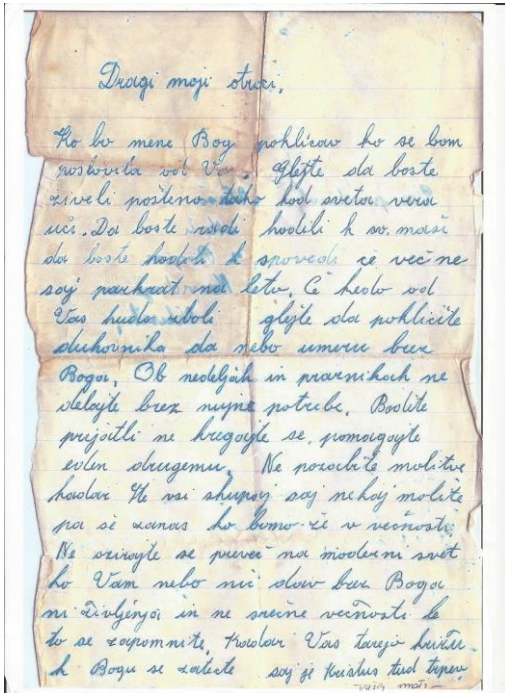
Bila je zelo verna, kar je tudi prenesla na svoje otroke. Imela je dar lepega petja (sopran) in ob nedeljah popoldne (po večernicah) ali ob zimskem času je vedno prepevala Marijine pesmi v kuhinji za štedilnikom, »šporgertom«. Naučila nas je tudi lepih pesmi, ki se jih je na pamet naučila od sestrične Gromove Ančke, ki je bila na Dunaju – usmiljenka v samostanu.

Prva pesem se imenuje »Ujetega ptička tožba.« Druga pa je »Marijin otrok pred nebeškim vrati«, ki je bila predstavljena v knjigi »Logaška župnija sv. Nikolaja« ob stoletnici. To pesem znajo tudi nekateri vnuki.

Moja mati je v jeseni svojega življenja veliko kvačkala – lepe prtičke, ki jih imamo še vedno za spomin. Vsem je napravila tudi volnene nogavice.

Ko pa se je bližal njen čas poslavljanja, je nam, otrokom, napisala pismo, ki ga citiram:

Dragi moji otroci!

Ko bo mene Bog poklical, ko se bom poslovila od vas – glejte, da boste živeli pošteno, kot sveta vera uči. Da boste radi hodili k sv. maši, da boste hodili k spovedi – če več ne – saj parkrat na leto. Če kdo od vas zboli – glejte, da pokličite duhovnika, da ne bo umrl brez Boga. Ob nedeljah in praznikih ne delajte brez potrebe. Bodite prijatelji, ne kregajte se – pomagajte si, pomagajte eden drugemu. Ne pozabite molitve, kadar ste vsi skupaj, vsaj nekaj molite, pa za nas, ko bomo že v večnosti. Ne ozirajte se preveč na moderni svet, ko vam ne bo nič dal, brez Boga ni življenja, in ne srečne večnosti, le to si zapomnite. Kadar vas tarejo križi,

k Bogu se zatečete, saj je Kristus tudi trpel.

Vas pozdravlja Vaša mati, z Bogom, na svidenje v nebesih.

V januarju 1975, (Na Martinj Hribu pri Zalokarju)

Naša mati se je od nas poslovila 20. oktobra 1975 ob polnoči, umrla je doma.

Tako, otroci smo odrasli, odšli po svetu in tudi skoraj vsi pomrli, razen še živečih: Julijane (92 let), ki je sedaj v Domu Marije in Marte, in seveda mene, Vide, ki sem zelo počaščena, da sem lahko popisala v vaš domski časopis življenje in neizmerne darove svoje matere, ker mislim, da je bila skoraj svetnica. Hvala.

Vida Puc – Zalokarjeva

SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Lurška Mati Božja

God: 11. februar

Prvo prikazanje Bernardki

Tisto, kar je Bog hotel človeku povedati o sebi in o odrešenju človeštva, imenujemo razodetje. Ločimo javno in zasebno ali posebno razodetje.

Javno je tisto, ki je obvezno za vso Cerkev in prek nje za vse človeštvo vseh časov. To je doseglo višek v Jezusu Kristusu, končalo pa se je s smrtjo zadnjega apostola. Vsa poznejša razodetja, katerih pristnost je dokazana, pa niso namenjena vsej Cerkvi, pač pa blagru Cerkve v določenih zgodovinskih okoliščinah, imenujemo zasebna. Osebe, ki so takega razodetja deležne, so ga dolžne sprejeti, če so o njegovem dejstvu prepričane z živo vero, drugi pa ravnajo pametno, če ga sprejmejo, potem ko ga je Cerkev potrdila. Med taka zasebna razodetja spadajo tudi prikazovanja Matere božje pastirici Bernardki Soubirous v Lurdu leta 1858.

Cerkev jih je potrdila in na današnji dan, na obletnico prvega prikazanja, obhaja spomin lurške Matere božje. 11. februarja 1858 je šla štirinajstletna Bernardka s sestro in sosedo nabirat drva k rečici Gavi. Bernardka je zaostala, ker si je sezula nogavice, da bi prebredla vodo. Bila je pred votlino in v njej je zagledala čudovito lepo gospo v belem, ki jo je smehljaje povabila naprej in skupaj sta molili režni venec. Prijateljici nista nič videli. Čez tri dni je Bernardka z nekaj dekletki spet šla k votlini in gospa, ki se ji je spet prikazala, je z njo govorila v lurškem narečju, ki je mešanica španščine in francoščine. Rekla ji je, naj prihaja naslednjih petnajst dni vsak dan k votlini. Doma so ji strogo branili, tudi mestne oblasti so ji hotele preprečiti prihod k votlini. »Obljubila sem Gospe!« je dejala Bernardka in prihajala vsak dan. Zbiralo se je vedno več pobožnih gledalcev in radovednežev. Pri prikazanju 24. februarja je Gospa naročila Bernardki: »Pokora! Molite za spreobrnjenje grešnikov!« Naslednji dan ji je velela, naj gre pit vodo iz majhne lužice blizu votline. Ker vode ni mogla zajeti, je začela kopati z rokami in iz zemlje je privrel studenec, ki teče še danes in ob katerem so že mnogi bolniki dobili zdravje, ko so se v tej vodi, speljani v kopeli, umili.

Ko je 2. marca Gospa naročila Bernardki, naj duhovnikom sporoči, da naj nad votlino sezidajo kapelo in naj ljudje tja romajo v procesiji, si je nakopala jezo domačega župnika. Ta je postavil pogoj: zidali bomo, če Gospa pove svoje ime in če stori, da vzcveti rožni grm pod votlino. Drugega pogoja ni izpolnila, svoje ime pa je povedala med prikazanjem 25. marca. Dejala je: »Brezmadežno spočetje sem!« Tako je potrdila versko resnico, ki jo je štiri leta prej, leta 1854, razglasil papež Pij IX. Sledili sta še dve prikaznji: 7. aprila in 16. julija.

Štiri leta kasneje je Cerkev po natančni in strogi preiskavi potrdila

nadnaravni značaj teh prikazovanj. Takrat je bila Bernardka varovanka redovnic v Lurdu. Leta 1866 se je udeležila posvetitve oltarjev v spodnji cerkvi nad votlino, potem pa je odšla v samostan usmiljenk v Nevers v osrednji Franciji, kjer je z ljubeznijo stregla bolnikom vse do svoje smrti 16. aprila 1879. Leta 1933 je bila razglašena za svetnico. Lurd je že skoraj sto štirideset let kraj molitve in milosti, ki ga vsako leto obišče na milijone romarjev.

Pripravila Marica

HIPOKRATOV KOTIČEK

ČEMAŽ

Kot je trobentica prvi znanilec pomladi, zeliščarji vemo, da je čemaž prva zdravilna rastlina, ki jo moramo nabrati. Mnogi ga poimenujejo tudi divji česen, to pa zaradi njegovega vonja in tudi učinkovin. V Logatcu in okolici ga ni prav veliko, čeprav nekateri vedo, kje se ga najde. Pa tudi do Planine in Slivnice ni daleč; tudi na Javorniku ga je veliko.

Mediji nas opozarjajo, naj ga nabiramo le, če ga res poznamo, ker se ga hitro zamenja z divjo – zelo strupeno šmarnico. To pa zeliščarji težko razumemo, saj se nam zdi, da ga res ne moreš zamenjati, ker ima tako močan česnov vonj in seveda tudi okus.

Ko boste prebrali pozitivne lastnosti čemaža, boste rekli, da je to čudežno vsemogočna rastlina:

- Ureja prebavo.
- Odvaja odvečno vodo iz telesa.
- Deluje kot antibiotik in lahko pomaga tudi pri odganjanju glist.
- Čisti kri, kožo in dihala.
- Preprečuje nastajanje krvnih strdkov in notranjih krvavitev.
- Pomaga pri težavah z dihali in določenih boleznih, povezanih z njimi, med drugim tudi astmo.
- Čisti ledvice in mehur.
- Izboljša splošno počutje in prežene spomladansko utrujenost.
- Poživlja (daje energijo).
- Sprošča mišice in krepi želodec.
- Niža in ureja krvni pritisk.
- Znižuje nivo holesterola.
- Pomaga zbijati vročino.
- Blažilno deluje na živčni sistem.

Čemaž je najmenitnejši surov, saj tako najbolj pride do izraza njegov značilni okus in prodorna aroma. Po njegovem zaužitju 'dišimo' podobno, kot po česnu ali čebuli, zdravi pa smo menda še bolj. Spomladi lahko liste dodajamo solatam in jih uporabljamo podobno kot drobnjak in peteršilj.

Drobno zrezani ali s paličnim mešalnikom zmešani listi so izjemno okusni v namazih s skuto ali z zmletimi oreški. Uporabljamo lahko tudi popke, socvetne peclje, socvetja in mlade plodove čemaža. Tudi trde čebulice so uporabne, predvsem za vlaganje v olje ali kis, vendar so običajno vsaj četrta metra globoko v tleh. Če se pred ali po čemaževi vegetaciji lotimo njihovega izkopavanja, po tem ne povsem enostavnem opravilu zemljo poravnajmo, da za nami ne ostane neobzirno razsulo. Sicer pa ne naredimo kakšne posebne škode, saj se čemaž izjemno bujno razmnožuje, kar dokazujejo njegove preproge ob rekah in v bukovih gozdovih.

Čemaževe liste lahko tudi skuhamo. V tem primeru izgubijo ostrino in postanejo nekoliko sladki. Pripravimo jih kot zelenjavno prilogo ali skuhamo v juhah, enolončnicah in podobnih jedeh, ki jim dajejo približno tako aromo kot česen.

Metka R.

LITERARNI KOTIČEK

Bogastvo - revščina

Nekega dne je oče zelo premožne družine peljal sina na izlet na podeželje z izrecnim namenom, da mu pokaže, kako revno ljudje živijo. Preživela sta nekaj dni in noči na kmetiji družine, ki bi jo lahko imeli za zelo revno. Na poti domov je oče vprašal sina: »Kako si se imel na potovanju? Povej mi torej, kaj si se naučil na tem potovanju?«

Sin je odgovoril:

»Videl sem, da imamo mi enega psa, oni pa štiri ...

Mi imamo bazen, ki sega do polovice vrta, oni imajo zaliv, ki nima konca

...

Mi imamo svetilke na vrtu, njih osvetljujejo zvezde ponoči ...

Naše dvorišče sega do ograje, oni imajo vso obzorje ...

Mi živimo na majhnem koščku zemlje, oni imajo polje, ki sega v

nedogled ...

Mi imamo služabnike, ki nam služijo, toda oni služijo drugim ...

Mi si kupujemo hrano, oni si pridelujejo svojo ...

Mi imamo okoli posestva zidove, ki nas varujejo, oni imajo
PRIJATELJE, ki jih ščitijo ...«

Po teh besedah je oče ostal brez besed.

Nato je sin še dodal:

»HVALA, OČE, DA SI MI POKAZAL, KAKO REVNI SMO!«

S svetovnega spleta

KURENT

Kurent gre po vasi
leno in počasi.
Tralala, hopsasa.

V pasu kravji zvonec,
a na glavi lonec.
Tralala, hopsasa.

Kurent tedaj zavpije,
dajte mi pomije!
Tralala, hopsasa.

Povedala Karolina Medvešček

Logatec, moj kraj

Lepi spomini so postali resničnost. Kje je tisti Krpan, kjer je bil prvi večji postanek starega avtobusa. Oče si je privoščil »en špricer«, ker je vzdržal, da nisem od Vrhnike do tu bruhal. Nabral si je moči za moje ovinke v planinskih ridah. No, kot tri- ali štiriletni otrok sem tako doživljal Logatec na poti do »žlahte« na Primorskem in v Italiji.

Drugo doživetje; Gornji Logatec, ko smo s prijatelji leta 1971 pristali v mladinski diskoteki (zdajšnja prodajalna koles) in osvajali vaše mladenke (morda se katera še spomni).

In tretjič, leta 2015 sem postal vaš sokrajan. Napredek Logatca, na žalost propad paradnih konjev KLI-ja in drugih, a zavel je tu nov veter: industrijska cona in sposobnost župana (morda tudi predhodnikov), da ste napravili čudo samouprave. Kraj se pohvali z lepoto, urejenostjo ter

prijaznimi ljudmi. Z ženo sva v Domu Marije in Marte. Zakaj? Jaz imam raka na prostati in v predelu križa, ženo muči demenca. Kljub temu so morda krajanji spoznali, da po Logatcu šarita dva norca z nordijskimi palicami, dva-, trikrat na dan po Logatcu. Poznava skoraj vsako ulico, Sekirco, Laze, Zaplano. Krmiva račke v Logaščici. Na žalost je ekološka katastrofa uničila ribe, rake in živa bitja v vodi. Ekološko je videti kraj urejen. Čistilna naprava, odlagališče zabojnikov, ekološko sortiranje odpadkov je v redu. Na žalost pa ob poteh, ki jih uporabljamo za rekreacijo ter ob cestah in ulicah opažava neekološke odpadke, med temi: »piksne«, embalažo, ki pristane celo nedaleč od zabojnikov. Pa tudi drugo. Dragi Logatčani, moji in ženini sokrajanji: skrbimo za lepoto našega kraja, za ekološko čisti kraj.

Slavko

SPOMINSKE DROBTINICE

Marija Rus

Marija Rus se je rodila 28. oktobra 1931 na Viru pri Stični očetu Jožetu Sadarju in Tereziji, rojeni Košak, kot peta od sedmih otrok. Krstil jo je v starodavni stiški baziliki p. Dominik Oberfrank, botra pa sta bila Jožef in Ana Kokelj. Veliko revščino v družini, ki jo je blažila dobrodelnost menihov iz bližnjega stiškega samostana, je še povečala nesrečna smrt prvorojenega sina Jožeta, ki je kot skoraj desetletni pastir utonil v lokvi na Kavcu nad Pristavljo vasjo. Mater Terezijo so pestile hude rane v trebušnem predelu, zaradi katerih je še ne 40-letna umrla v bolnišnici v Ljubljani. Mala Marica je takrat že prebivala pri stricu in stari teti pri Kostelcu v Pristavlji vasi. Vzela sta jo k sebi namesto njenega pokojnega brata Jožeta. Pokojna mami se je spominjala, da niti prave obutve ni imela, ko je odhajala služiti, le skromne copatke, tako da jo je sestra Rezka morala prenesti čez veliko lužo nekje v gozdovih na meji med stiško in šentviško faro. Umirajoča mati v ljubljanski bolnišnici je po branjevki iz Pristavlje vasi naročila teti Nani, naj pripelje Marico in Miha k njej. Otroka sta v bolnišnici prebudila spečo mater: ta je samo odprla oči, pogledala sina in hčer ter umrla.

Marica je bila potem kmalu zrela za šolo. Hodila je v šolo v Šentvid, kjer se je okužila tudi z ljubeznijo do knjig. Teh je bilo precej tudi pri

Kostelcu v stari mentrgi: Marica si jih je skrivaj jemala na pašo. V branje zatopljenemu dekletu so zato včasih krave ušle v škodo, pa nič ne de. Žal se je v deželo kmalu prikradla bratomorna vojna: na samotni domačiji pri Kostelcu so se ustavljale najrazličnejše vojske, vsem pa je bilo treba skuhati žgance, česar je bila Marica vajena. Le včasih se je bojna sreča na hitro obrnila in žgancev so bile potem deležne domače živali namesto vojakov.

K sreči so vse grozote vojne, ki so jih bili kraji okoli Šentvida in Stične utrpeli zvrhan kelih, končno minile. Hčeri je oče Jože včasih priskrbel občasno delo, da je ruvala plevel na travnikih, kjer je sedanje letališče v Šentvidu. Leta 1947 se je odšla učiti h krojaškemu mojstru Tonetu Rusu, babičinemu bratrancu, v Ljubljano. Spretno dolensko dekle se je uspešno naučila ukrojiti najrazličnejše obleke, ki jih je potem dokončane peš nosila k strankam po vsej Ljubljani, tako da je dodobra spoznala tudi prestolnico. Z odliko je končala tudi obrtno šolo. Da bi si povečala življenjske možnosti v povojnem času, se je pridružila delovnim brigadam, ki so gradile Tovarno učil v Črnomlju, in bila dvakrat udarnica.

Mojster Rus je večkrat šel z družino na obisk h Kogovškovim, kjer je bil doma njegov vajenec Marjan. Z njim je šla večkrat tudi Marica in na Logu spoznala tudi svojega bodočega moža Cirila. Ko se je selila na Lavrico, je v Ljubljani srečala tudi bodočega moža v modri vojaški uniformi: Ciril je takrat končeval prekinjeni vojaški rok na vojnem letališču na sedanji Letališki cesti. Med njima je preskočila iskra in čez leto dni sta že postala mož in žena. Preselila sta se na Log, na podstrežje Matijeve hiše, potem pa kmalu v sosedovo Mesesnelovo domačijo. Tja je k svoji nečakinji kmalu prišla tudi teta Nana iz Pristavljave vasi. Ko je mlada družinica štela že tri otroke, so se preselil v novo, še ne povsem dokončano hišo, streljaj stran na barje. Tam se je sestri in bratoma kmalu pridružila Marička, potem pa sčasoma še trije otroci.

Mami Marija je pridno skrbela za otroke, oče Ciril pa je skrbel za elektriko v avtomobilih strank od blizu in daleč. Marici so prav prišle krojaške spretnosti, da je lahko lepo oblačila svoje otroke z doma izdelanimi oblačili. Z veseljem je pomagala tudi ljudem z znanjem iz prve pomoči, ki si ga je pridobila v krajevnem odboru Rdečega križa: ponesrečenim na zelo prometni Tržaški cesti pa skakalcem na ložanski skakalnici, ki niso bili ravno tako veščji kot brata Prevc. Čeprav sama ni imela veliko, je znala ljudem pomagati z nasveti, pa tudi s pomočjo v največji stiski, če so npr. zaradi požara ostali brez osnovnih šolskih

potrebščin. Vedno je ostala zvesta Kristusu in Cerkvi, vero pa je posredovala tudi svojim otrokom. Otroci so od matere prejeli tudi veliko ljubezen do petja in glasbe, obenem z zgodbami iz njenega otroštva in mladosti ter z najrazličnejšimi zgodbicami, izreki in šalami. Z možem Cirilom sta se veselila njihovih šolskih in drugačnih uspehov, prav kmalu pa tudi vnukov v družinah njunih otrok. Žal je Marici zahrbtna bolezen prav kmalu vzela moža Cirila. Prepotrebni denar za preživetje si je potem na začetku služila tudi s pospravljanjem vrtca na Logu, kjer je žalost v popoldanskih urah preganjala s prepevanjem narodnih in cerkvenih pesmi, ki jih je znala res veliko. Kmalu se je vključila tudi v cerkveni zbor na Logu, postala pa je tudi katehistinja, saj je uspešno zaključila teološko-pastoralni tečaj na Teološki fakulteti v Ljubljani. Z ljubeznijo je skrbela tudi za liturgične prte in prtičke v kapeli na Logu, ki jo je z gledno pospravljala.

Z veseljem je pisala v krajevne in cerkvene časopise, ukvarjala pa se je tudi s preučevanjem krajevne zgodovine na Logu. Veliko veselja je imela tudi z vrtom okoli hiše in na bližnji njivi.

Leta so počasi minevala, vnukom so se pridružili še pravnuki. Naša mama je počasi telesno slabela, vendar pa je skoraj do zadnjega ohranila veliko čilost duha, s katero je bodrila vse, ki smo ji bili blizu. Na začetku lanskega leta jo je po obdobju slabega počutja, žal, prizadela možganska kap, zato se je marca preselila v Dom Marije in Marte v Logatec, kjer so zelo lepo skrbeli zanjo: vodstvu in osebju Doma se zato otroci najlepše zahvaljujemo. Mama je tudi v tem zadnjem obdobju znala poskrbeti za dobro voljo, potem pa je počasi ugasnila. Spravljena z Bogom in ljudmi je 28. januarja, kmalu po polnoči, odšla po večno

plačilo k svojemu Stvarniku. Otroci, vnuki in pravnuki, zeti in snahe, brata Avguštin in Miha ter sestra Anica in vsi njeni jo bomo zelo pogrešali, verujemo pa, da se nekoč spet snidemo z njo pri Bogu. Mami, hvala za vse: prosi za nas Boga Vsemogočnega!

Sin Miha

Jesenska ekskurzija

Jesen je bila že pred vrati. Listje se je veselo poigravalo, sončni žarki so že izgubljali moč in čutiti je bilo, da prihaja zima. Zaposleni iz našega

Doma pa smo še vedno ugibali, kam bi šli na strokovno ekskurzijo. Bilo je veliko predlogov, a nazadnje smo se odločili, da obiščemo Dom v Logatcu, park Škocjanske jame in na koncu smo imeli še pozno kosilo na turistični kmetiji Hudičevce pri Razdrtem.

Sonce je že kukalo izza oblakov, ura je devet. Čas za odhod na ekskurzijo. V veselem vzdušju smo napolnili mini avtobus in že smo se odpeljali proti Ljubljani in naprej do Doma Marije in Marte v Logatcu. Tam so nas lepo sprejeli. Naprej smo imeli mašo, skupaj z njihovimi stanovalci. Kapela je bila naenkrat polna. Pozdravil nas je župnik, g. Janez Kompare, ki je bil zelo vesel našega prihoda. Po maši pa smo si ogledali še Dom in katoliški vrtec. Zaposleni v Domu so nam pokazali sobe stanovalcev, kopalnice, sestrsko sobo, knjižnico ... Najbolj nam je padlo v oči, da imajo pred vsako sobo stanovalci svojo sliko in napis, kdo stanuje v tisti sobi. Pogovarjali smo se tudi s stanovalci in bili so zelo veseli našega obiska. Najbolj so ponosni na svoje prostovoljce, ki jih tudi trikrat na teden obišejo, jim kaj preberejo, skuhamo kavo ali odpeljejo na sprehod.

Zelo lepo pa sodelujejo tudi z otroki iz vrtca. Tudi oni jih obiskujejo in skupaj ustvarjajo, rišejo, pojejo ali pa jim stanovalci kaj preberejo in jim povedo kaj o starih časih, ko so bili oni mladi. To je zelo zanimivo za otroke in tudi za starejše. Res lepo medgeneracijsko sodelovanje. V knjižnici so nam postregli s čajem, sokom in domačim »štrudlom«. Ponosni so, da imajo v župnijski cerkvi relikvije sv. Janeza Pavla II.

Na koncu obiska je vsak dobil v dar knjigo Pod oboki sv. Nikolaja – stoletje župnije Dolnji Logatec. Če si kdo želi prebrati to knjigo, jo lahko dobi tudi v naši knjižnici. Še močan stisk rok in konec našega obiska v Logatcu.

Pot nas je vodila v park Škocjanske jame. Škocjanske jame so vredne ogleda. Polne so jam, rovov, udornic in naravnih mostov. Ustvarila jih je reka Reka, ki po petdeset kilometrov dolgem površinskem toku prav tu izgine v kraško podzemlje in se zopet pojavi na površju v izvirih ob Tržaškem zalivu. Škocjanske jame so vpisane na Unescov seznam svetovne dediščine od leta 2004. Čarobnost jame pričarajo tišina, poltema in šumenje Reke, ki teče spodaj po strugi. Hoje je približno za 2 ure, na koncu poti pa se pelješ še z zobato železnico.

Že malce lačni in zelo utrujeni, vendar polni lepih vtisov, smo se napotili še do naše zadnje točke; to je kmetija Hudičevce. Ime je strašljivo, a hrana zelo okusna in pridelana na tej ali pa na kateri izmed okoliških

Škocjanske jame – zadnji del Velike dvorane

kmetij. Res spodbudno, da sodelujejo med seboj. Tako je bilo našega potepanja po lepi Sloveniji konec. Bilo je lepo in želimo si še takšnih ekskurzij.

Slovenija je res majhna in zelo lepa dežela, zato jo imejmo radi.

Negovalka Martina

Otroci so nam zaupali, kaj so si zaželeli in kaj obljublajo Miklavžu

- Miklavž mi bo prinesel liziko.
- Jaz sem prosil, da bi velik kinder jajček dobil. Vesel bom, če bom dobil kinder jajček;
- Prinesel mi bo zajčka in bom pridna;
- Jest bi pikapolonico, obljubim pa, da bom mamico ubogala, da bom lepo prišla v vrtec. Jest se ne bom več kregala z mamico;
- Miklavž mi bo prinesel liziko. Jest bom pa ubogala mamico, pa da mi bo mamica dala roko in bom lepo hodila;
- Men bo prinesel Miklavž Ano pa Elzo Frozen, jest pa bom ubogala starše;
- Jest si pa želim igračko gasilec Samo pa koš za žogo. Obljubim, da bom vse igračke lepo pospravila, da bom zjutraj prišla v vrtec brez joka. Želim si, da ga bi srečala;

- Jest sem pisal bagra, da bi bil oranžen, da bo imel tukaj za kopat, pa tukaj zadaj za kopat. Mu bom povedal, da ga imam rad. Obljubim, očka in mamico bom poslušal, da se bom lepo igral;
- Pisal sem, da mi prinese une barve, ki mi jih je zmanjkalo;
- Jest sem napisal the solder sistem, to je, da grejo gor v zrak, da se zaletijo. Mu bom napisal vesel dan, Miklavž;
- Da mi naj prinese viličarja. Obljubim, da bom priden in da bom ubogal Miklavža;
- Hočem liziko, da ne bom več jokala tam, kjer je moja mamica doma. Ne bom nagajala mamici, atiju, Nikolu in Davidu;
- Jest bom danes napisala pismo Miklavžu. Povedala mu bom, da bom pridna, da bom ubogala mamico. Da bom pospravila igrače. Tudi pod posteljo jih bom pospravila. Pa nikoli več ne bom mamici težila za bonbone;

Prvi sneg

Zjutraj, ko še mucek spančka,
 že po vrtu skače Ančka.
 Danes je res dobre volje,
 saj je sneg pobelil polje.
 Ves dan se lovi po snegu,
 sanko z Mihcem se po bregu.
 Lica jabolka so rdeča.
 Nosek njen ledena sveča.
 Ko pa lunica posije,
 punčka v kožuh se zavije.
 Ena, dve in naša Ančka,
 v topli postelj'ci že spančka.

Rička Pavla Repnik, 9. januar 1965

Zapela in zapisala Karolina Medvešček

Na straži

Po tretjem letniku učiteljišča smo šli s sošolci na plavalni tečaj na Osor, na otok Cres. Na plavalnem tečaju smo bili en teden. Stari smo bili 17 let. Bivali smo v taboru, ki je bil nad morjem, pod šotori. Vsako noč smo stražili tabor po eden ali dva od 10. ure zvečer do 6. ure zjutraj. Pri sebi smo imeli velik nož.

Neko noč sem stražila od 2. ure do 3. ure. Sedela sem pod drevesom in prisluškovala v lepo noč. Ko sem bila na straži kake pol ure, je nekaj začelo lomastiti po hribu navzgor. Moram še povedati, da so nas voditelji opozorili, da hodijo okrog cigani in da je treba zelo paziti. Stisnila sem nož in začutila sem tesnobo. Lomastenje se je bližalo. Začelo se je vzpenjati na ograjo iz kamna. Neustrašno sem zavpila: »Stoj! Stoj!« A, ko je prilezlo na vrh, se je oglasilo: »Beeee!« In na vrh je prilezla bela koza, ki se je prosto pasla.

Karolina Medvešček

BART

Bart je bil pes, irski seter. Vitek, suh in pohleven. Irski seter je edina pasma psov, ki nikdar ne rabi nagobčnika.

Barta sem kupila v Cerknici. V leglu, v katerem se je skotil, je bilo trinajst mladičev. Vsi so bili lepi in zdravi. Če bi lastniki hoteli, da bi imeli rodovnike, bi jih morali sedem odstraniti. Pa jih niso. Tako so bili cenejši. Za Barta sem plačala 20.000 tolarjev.

Ko sem zagledala Bartovo mamo, sem se jo bala, ker je bila tako velika. Zbrala sem najbolj temnega in najbolj živahnega mladiča.

Ko smo se peljali domov, smo zbirali ime. Rekli smo, naj bo enozložno in ne prevečkrat uporabljeno. Rekla sem, naj bo Bart in tako je ostalo. Moj pes je bil prvi Bart v Sloveniji. Ko smo prišli domov, si je Bart izbral glavnega gospodarja. Ulegel se je možu na noge. Imel ga je najraje in najbolj ga je ubogal.

Ko je bil star 9 mesecev, sva šla v malo šolo za pse na Vrhniko. Bart se je v mali šoli izkazal za kavalirja. Nekoč, ko smo na vaji bili na povelju *sedi, poleg* je nenadoma stekel z mesta. Šel je pomagat foksterierki, ki ji je nek ovčar grozil. Bart je bil pohvaljen, kljub temu da je zapustil prostor.

Še en dogodek iz njegovih 9 mesecev. Nekateri niso pazili na svoje pse in so odvezani sami hodili okrog. Tako sva nekega dne naletela pod Sekirico na odraslega ovčarja, ki je imel 75 kg, Bart pa 18. Ovčar je Bartu zagrozil z renčanjem. Bart se je kot pameten mladenič podredil. Ulegel se je na hrbet. Ovčar mu je z eno taco stopil na vrat in ga z

gobcem rahlo prijel in držal za vrat. Moram povedati, da se ovčarjev zelo bojim. V mladosti me je eden napadel. Nisem vedela, kaj narediti. Ko smo tako stali kakih 20 minut, sem se ojunačila. Zgrabila sem Barta za ovratnico in mu rekla: »Greva!« Potegnila sem ga izpod ovčarja in sva šla. Ovčar je bil presenečen, a napadel ni več.

Po mali šoli je Bart obiskoval vaje poslušnosti. Izpit sva napravila par mesecev kasneje, ko je Bart že imel eno leto. Potem sva vadila agiliti, to so razne vaje preko orodij. Hitro jih je obvladal. Vadila sva tudi pod Sekirico in doma preko naravnih orodij. Tako sva »slalom« vadila med sončnicami na polju še pozimi. Za izpit iz agiliteja bi moral vse brezhibno opraviti na treh tekmovanjih.

A Bart je bil poseben pes. Ko sva tekmovala v Cerknici, je takoj po preskoku bila na vrsti gred. Poveljevala sem: »Gor!« in tekla po levi strani naprej. Naenkrat sem slišala dr. Vidica, ki je komentiral tekmovanje: »Tako pa je, kadar kuža nagaja.« Šele takrat sem pogledala po Bartu. Namesto da bi bil na gredi, je po desni strani tekkel do konca grede in potem na drugi strani šel na gred. In tako sva bila diskvalificirana.

Ko sva tekmovala v Ljubljani – Polje, je spet delal po svoje. Po skoku čez oviro je bil na levi strani šotor s pasjo hrano. Bart je oviro preskočil, potem pa je stekel v šotor, vse prevohal in se vrnil. Če bi ga posneli, bi bila to odlična reklama za pasjo hrano Pedrigepal. Vsi ostali voditelji so se potem postavili na levo, da ne bi njihovi kužki naredili česa podobnega.

Bart je bil zelo hiter. Tekel je 60 km na uro. Ko sva bila pod Sekirco, je v 15 minutah pretekel 15 km v krogih. V enem dnevu sem z njim prehodila 15 km in tudi več, on pa je poleg tega 15 km še pretekel.

V Ajdovščini sva bila na preskokih druga, prehitel naju je za dve sekundi fant, trideset let mlajši od mene, in njegov pes.

Bart je bil ptičar pod Sekirco. Zavračal je jate golobov naravnost proti meni. Če bi imela puško, bi lahko streljala. Tudi divje race je podil. Paziti sem morala, da mi ni ušel do potoka, kjer so plavale race, od koder jih je spodil, in jih zavrnil proti meni.

Jeseni in spomladi sva morala paziti na ptice selivke, ki so se v jatah zadrževale na polju. Tako se je dvakrat zgodilo, da sem prej opazila sivo čapljo, da sem ga privezala. Ure z Bartom so bile kratkočasne.

Karolina Medvešček

Božični večer z manekenko ...

Ali ne, Mira? Kje so tisti časi, ko sva obiskovala vsak svoj razred na srednji frizerski šoli (CSŠ) za Bežigradom? Bile ste lepotičke in fantje so vas na vsakem koraku osvajali. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so se naše poti razšle. Vsak je krenil na svojo pot življenja. V novem stoletju, bolj natančno, dvajsetega julija 2015, so se najine poti združile. Vsak s svojimi težavami, v Domu Marije in Marte v Logatcu. Tudi na starost, čeprav ne tako lepa in zala, a vendar želiva tudi v tej dobi biti vesela ter z optimizmom zreti v še lepšo bodočnost, ki jo nama in vsem obljublja Odrešenik. Mira, ti si obiskovala skupaj z Nino Ganzibara prvo manekensko šolo ter postala vrhunska manekenka. Nekaterih reklam s tvojega dela po Jugoslaviji se še marsikdo spominja: reklame za likalnik Elme iz Črnuč pa reklame za Slovin iz Ljubljane in drugih. Pestro življenje te je vodilo skozi čas.

Jaz sem postal obrtnik – frizer. Salon so mi zaprli, ker sem pustil politiko, partijo, planinstvo ... ter vstopil v cerkev. Vse sem storil za ljubljeno osebo. Zaposlil sem se na davkariji. Želel sem postati socialni delavec, pa mi niso pustili študirati. Tajno sem končal srednjo ekonomsko šolo, se vpisal na fakulteto, a študija nisem končal. Z ženo sva začela z gradnjo hiše, služba in ženina bolezen, rak na rodilih, ter njena smrt so to preprečili. Vrnil sem se v svoj poklic in kot dobrega demonstratorja so me šolniki povabili v šolo. Tu sem končal pedagogiko in do upokojitve – 25 let službovanja – bil učitelj. Mira, bilo je veliko lepega in tudi gorja. Zdaj smo tukaj! Ti, Zvonko, žena Ana in jaz smo postali kot družina. Božični večer. Molitev, blagoslov in narezek, katerega si naročila, ter tvoje povabilo, da se lepo oblečemo in »zrihtamo«, je pričaral praznik v vsej polnosti. Manekenka je zopet postala manekenka. Bodi še naprej!

Slavko

Kruh življenja

Kruh je najprej sad zemlje in vino sad trte. To sta darova Stvarnika. Mislim, da je tudi »sad človeških rok« dar Stvarnika kakor sv. Trojica, ki je Bog treh v enem (po Katekizmu kot Cerkve).

Četrtekova skupina Doma Marije se je na dan sv. Neže pogovarjala o kruhu za telo in kruhu življenja, ki se lomi pri zadnji večerji. O evharistiji,

ko kruh in vino, po posvetitvi, postaneta telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa. To je angelski kruh, nebeški kruh, zdravilo nesmrtnosti.

Kruh je človek »pogruntal«, ko je še užival rastlinje in živel od lova – mesa. Že takrat je stvarstvo uvidelo božanskost – napoved Jezusa Kristusa – TO JE MOJE TELO, KI SE DAJE ZA VAS! Egipčani so imeli žitnice in znali so narediti več vrst kruha kot sedaj. Prav tako Grki, Rimljani ... V obilici kruha in razuzdanosti so propadli. Kaj pa mi?

V skupini smo obujali spomine na čase, ko je bilo težko za kruh. Večkrat je bil marsikdo lačen, kakor vedno so pa nekateri živel v izobilju, jedli so bel, slasten kruh iz najboljše moke z vsemogočimi dodatki. Za lačne je znala skrbeti mati. Iz slabših moke je znala »sčarati« še slajše hlebe v kmečki peči. Priprava peči, bukove butare, razgrebanje žerjavice po dnu peči z burklami, kasneje pograbit žerjavico ob stran peči in dno peči očistiti z metlo iz suhih koruznih listov. Peč je ogrela hišo, kjer so se pozimi prezebli otroci ogreli, očetu pa je lažje šlo delo na »virštate«, ko je izdeloval ali popravil orodje. Mati, če je seveda imela sestavine, je začela v mentrgi mesiti testo. Največkrat so mati ob delu molili, da bi se lačna usta napolnila, le če bi se s sedmimi hlebi napolnila. Če ni bilo tako, kako, kako, pravično male hlebe delila bo! Je že tako, da svet narobe je. Črno, črno je, in belo, belo je. Kdor črno je, želi si belega in kdor je belega, želi si črnega – domačega. Koliko truda je zato. Oranje, setev in žetev, v mlin peljati treba je, da moka domov vrne se. In kaj od pridelka žita ostane? Kje je delo in preliti znoj, davkarija in mlinarjeva merica, kaj ostane kmetu še? Skupina na koncu zapela je o kruhu, mlinarjih in spominih naših, ko smo zapeli na koncu: Mi imamo se radi ... to slišala 'izeR' je, ki naše srečanje posnela je!

Ne živimo samo od kruha, temveč od večnega življenja.

Slavko

LEPO LEPO

Lepo lepo, že tu nebesa so.
 Kaj še bo, ko moje telo v nebesih bo.
 Lepo lepo, že tu nebesa so.
 Zdaj je tako, da tu, v Domu prijazni delavci za nas delajo.
 Lepo lepo, že tu nebesa so.
 'Izer' teka sem ter tja, da naša družčina
 bo postrežena.
 Lepo lepo, že tu nebesa so, le naprej tako.

Lepo lepo, ko moje telo v kapeli bo.

Skupaj bomo peli hvalnice,
 da Bog vzel moje bo telo.

Lepo lepo.

Slavko

GLAVA NAŠEGA DOMA

Vsako ribico doma sem obdelal, le glave ne. Mama mi je dejala: »Ribi poglej najprej oči in škrge, kako dihale so. Če niso motne, zdravo je telo.« Zato glave, naj vaše oči bistre so, škrge naj dihajo in v našem domu telo odlično bo.

ŽIVLJENJE JE ZA VSE ENAKO

Ni lepšega na svetu kot mlado dekle: ko postara se, ne ostane drugega, da tukaj v Domu je!

UBOGO JABOLKO

Jabolko rdeče je, slastno, polno vitaminov je. A glej ga vranča, notri gnilo je.

Drugo rumeno je in z veseljem med zobe gre in oblikuje se moje ime.

Na hodniku v šoli polno košev je. Dijakinje ne obvladajo košarke. Poleg koša ogrizek je. Gledam in gledam in moje dijakinje se ustavijo in se čudijo, v kaj profesor zre. 6 deklet ogrizka vidite. Poberem se in v koš vržem se. S svojim priimkom pošalim se in pol vzgoje dobro vžge. Koši so odslej dobili funkcijo ter se zavedajo, čemu služijo.

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 8.30: telovadba v Domu Lazar;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v kapeli Doma;
- ČETRTEK ob 9. uri: ustvarjalna delavnica v delovni terapiji;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- SOBOTA ob 10. uri: druženje s skupino Nazaret;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- TOREK, 2. 2. 2016, ob 14.30 uri: druženje z otroki RK iz OŠ;
- ČETRTEK, 4. 2. 2016, ob 10. uri: knjižničarka na obisku;
- TOREK, 9. 2. 2016, ob 10. uri: pustno rajanje z otroki;
- SREDA, 10. 2. 2016, PEPELNICA - strogi post;
- ČETRTEK, 11. 2. 2016, Lurška mati: ob 18. uri sv. maša s procesijo;
- TOREK, 16. 2. 2016, ob 15. uri: potopisno predavanje o Kitajski;
- ČETRTEK, 18. 2. 2016, ob 10. uri: obisk otrok in skupne delavnice;
- SREDA, 24. 2. 2016, ob 9. uri: ogled filma;
- ČETRTEK, 25. 2. 2016, ob 19. uri: predavanje v Jožefovi dvorani;
- PETEK, 26. 2. 2016, ob 15. uri: praznovanje rojstnih dni;

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

Ps 73,28

Marija Bajt

Marija Rus

Angela Podobnik

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

Dopolnite ljudske modrosti in pregovore ter razložite, kaj pomenijo.

TIHA VODA _____

URA ZAMUJENA _____

PES, KI LAJA _____

LJUBO DOMA _____

SREČA JE _____

KDOR PREJ PRIDE _____

ZJUTRAJ JEJ KOT _____

Katere pregovore še poznate? Napišite jih čim več, premislite in pojasnite, kaj nam hočejo povedati.

SMEJALNICA

NAJSTAREJŠE DELO

Zidar, vrtnar in električar se prepirajo, katero delo je starejše. »Mi smo gradili že piramide,« reče zidar. »Mi smo posadili drevesa v raju,« izjavi vrtnar. »To ni nič,« se hvali električar. »Ko je Bog rekel, naj bo luč, smo imeli mi že vse kable položene.«

ORKESTRSKA

Goste v restavraciji zabava orkester. Dirigent orkestra pristopi h gostu, ki z ženo sedi za mizo v prvi vrsti, in ga vpraša: »Ste vi naročili Vivaldija?« Gost odvrne: »Ne, jaz sem naročil dunajski zrezek.«

PLEŠAVOST

Kaj naredi Primorec, ko postane plešast?

»Gre v Italijo in si kupi lasuljo.«

In kaj stori Gorenjec, ko izgubi lase?

»Proda glavnik.«

Zbrala M. Č.

Izdaja Dom Marije in Marte Logatec. Ureja Leonida Župančič.